

Άγιος Δημήτριος

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

(Λουκ. α΄ 24-38)

(Εβρ. β΄ 11-18)

Το αυθεντικό πρότυπο ζωής

*«Ιδού η δούλη Κυρίου,
γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου»*

Μητέρα όλων μας καταξιώθηκε να είναι η Παναγία και γι' αυτό την τιμούμε ιδιαίτερα και με μεγάλη κατανύξη συμμετέχουμε στις ακολουθίες που είναι αφιερωμένες στο πρόσωπό της. Μετά από τον Κύριο, το πρόσωπό της κατέχει κεντρική θέση στο λειτουργικό και εορτολογικό κύκλο. Η Εκκλησία δεν είδε την Παναγία ως μία αγνή Παρθένο, αλλά ως την αγία κόρη και μητέρα του Θεού. Την είδε ακόμα ως νέα Εύα, τη γενέτειρα δηλαδή μάνα μιας νέας ανθρωπότητας. Ταυτόχρονα η Παναγία μας είναι και ζωντανή εικόνα της Εκκλησίας, όπου πραγματώνεται η μεγάλη συνάντηση του ανθρώπου με τον Θεό. Αυτό έγινε κατορθωτό με την ενανθρώπιση του Κυρίου και τη συμβολή της Παναγίας μας στο μεγάλο αυτό κοσμοσωτήριο γεγονός.

Χαρμόσυνο γεγονός

Η μεγάλη εορτή του Ευαγγελισμού, που όχι τυχαία βέβαια συνδυάστηκε στην παράδοσή μας και με το χαρμόσυνο μήνυμα για τη σωτηρία του έθνους, επικεντρώνεται στο συγκλονιστικό διάλογο μεταξύ του Αρχαγγέλου Γαβριήλ και της Παρθένου Μαρίας. Η Παρθένος εκπλήσσεται στη διαβεβαίωση του αγγέλου ότι θα γεννήσει υιό και θα τύχει τόσο μεγάλης τιμητικής θέσης, αφού «άνδρα ού γινώσκει». Ο άγγελος καλεί την Παναγία να αποδεχθεί μια ιστορική πραγματικότητα, ανερμήνευτη και ακατανόητη για την ανθρώπινη λογική. Εδώ όμως μπορούμε ν' αποκριπτογραφήσουμε το μεγαλείο της Παναγίας. Ενώ ο ανθρώπινος νους και στην πιο παρθενική του κατάσταση αδυνατεί να κατανοήσει τα τόσο ανερμήνευτα συμβάντα, αποδέχεται το «μέγα τούτο μυστήριο» που ευαγγελίζεται ο άγγελος Κυρίου. Αυτό βέβαια συνιστά υπέρβαση της λογικής και βίωση του παράδοξου θαύματος του μυστηρίου της Ενανθρώπισης, κατά το οποίο ο Θεός γίνεται άνθρωπος για να τον ανυψώσει στο μεγαλείο της θέωσης.

Η υπέρβαση

Με σκοπό την καλύτερη ερμηνεία των γεγονότων, ο Λουκάς μέσα από την περικοπή που ακούσαμε, έρχεται αν ρίξει φως στο γεγονός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου με τα συγκλονιστικά και θεόπνευστα στοιχεία που παραθέτει. «Μη φοβού Μαριάμ», λέγει ο άγγελος στη Θεοτόκο όταν την επισκέπτεται για να της δώσει το

Α
Γ
Ι
Ο
Σ

Δ
Η
Μ
Η
Τ
Ρ
Ι
Ο
Σ

9
3,
3

F
M

S
T
E
R
E
O

χαρμόσυνο μήνυμα. Πραγματικά, όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε και από άλλες περιπτώσεις γεγονότων κοσμοσωτήριου περιεχομένου ή ακόμα και θαυμάτων που περιγράφονται στην Καινή Διαθήκη, ο άνθρωπος καλείται κάθε φορά να υπερβεί τον φόβο και το δισταγμό και να παραδοθεί με εμπιστοσύνη σε μια νέα θεία «λογική» που αφορά την πραγματικότητα του θαύματος και του μυστηρίου.

Είναι γεγονός ότι ο άνθρωπος, ιδιαίτερα μάλιστα σήμερα, δυσκολεύεται να εμπιστευτεί ο,τιδήποτε δεν είναι συμβατό με τη λογική του και με τον τρόπο που ο ίδιος σκέφτεται και θέλει να ερμηνεύει τα γεγονότα. Παραγνωρίζει ότι όλα προσφέρονται σ' αυτόν από την θεία αγάπη και δεν επιτυγχάνονται μόνο με τις δικές του δυνάμεις. Είναι όντως ενδεικτική η διαβεβαίωση από τον άγγελο «ότι ουκ αδυνατήσει παρά τω Θεώ παν ρήμα». Ό,τι είναι δύσκολο και αδύνατο για τον άνθρωπο, είναι δυνατό για τον Θεό.

Η λύση

Για τον φυσικό και βιολογικό μας κόσμο φαντάζει να είναι αδύνατη μια γέννηση εκ παρθένου. Το αδύνατο, πράγματι, για την ανθρωπινή λογική αυτό γεγονός «ουκ αδυνατήσει παρά τω Θεώ». Αν κάποιος δυσκολεύεται να πιστέψει στη ζωντανή παρουσία του Θεού μέσα στον κόσμο, τότε αδυνατεί να πιστέψει όχι μόνο στο ύψιστο αυτό γεγονός, αλλά και σε άλλα πολλά που φανερώνονται στην καθημερινή ζωή του, στην προοπτική πάντοτε της εν Χριστώ σωτηρίας του. Η αναζήτηση λύσης πρέπει επομένως να μετακινηθεί από τη διερεύνηση και ερμηνεία του «φυσικού γεγονότος» στη νέα πραγματικότητα του θαύματος που μάς αποκαλύπτει η αγάπη του Θεού.

Πραγματικά, τη λύση, ως τη σωτήρια εκείνη πορεία που μπορεί ν' ακολουθεί στη ζωή του ο άνθρωπος, μάς την προσφέρει το ισχυρό παράδειγμα της Παναγίας. Αν και αδυνατεί εκείνη τη στιγμή να κατανοήσει ανθρωπίνως το περιεχόμενο του «ευαγγελισμού» της, αποδέχεται με ταπεινοφροσύνη το μεγάλο αυτό γεγονός: «Ίδού η δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου». Στην ταπεινόφρονα αυτή αποδοχή λύνεται ο γόρδιος δεσμός των αδιεξόδων του ανθρώπου.

Βλέπουμε έτσι ότι η αδυναμία ερμηνείας και κατανόησης ενός γεγονότος δεν σημαίνει ταυτόχρονα και απόρριψη του. Η Παρθένος προτιμά, αντί να ερμηνεύσει μόνο με τη λογική, βιώσει με εμπιστοσύνη την επέμβαση του Θεού στην προσωπική της ζωή και κατ' επέκταση στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ο ιερός Χρυσόστομος αναφέρει χαρακτηριστικά: «όντως υπέρ νουν η πνευματική σύλληψις, υπέρ λόγον η παράδοξος κήσις και υπέρ διηγησιν ο σωτήριος λόγος».

Από την εμπιστοσύνη που έδειξε η Θεοτόκος με το ταπεινό της φρόνημα, αξιώθηκε ολόκληρη η ανθρωπότητα στο πρόσωπό της ν' ακολουθήσει μια νέα σωτήρια πορεία, αντίστροφη απ' εκείνη που ακολούθησε η πρώτη Εύα διά του εγωισμού της. Η Ενανθρώπιση, σύμφωνα με τον άγιο Μάξιμο, ήταν στο σχέδιο της θείας οικονομίας προαιωνίως, αφού με το γεγονός αυτό φτάνει ο άνθρωπος στο ύψιστο στάδιο και αναβαθμό, εκείνο της τελείωσης και της θέωσης. Αυτό, λοιπόν, το στάδιο αξιώθηκε να υπηρξήσει η Παρθένος Μαρία και Παναγία μας.

Αγαπητοί αδελφοί, για την Εκκλησία ο Ευαγγελισμός και η Ενανθρώπιση, άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους, δεν είναι γεγονότα του παρελθόντος. Προβάλλουν ως πρόκληση για να αξιοποιούμε το παρόν για να γευόμαστε των αγαθών του μέλλοντος. Η Εκκλησία λειτουργεί κι αυτή ως Θεοτόκος που σαρκώνει αιωνίως το Λόγο στην ιστορία και τη ζωή μας. Η Εκκλησία γεννάει τον Χριστό στον κόσμο και θεοτοκεί. Μάς προσκαλεί αενάως να βιώνουμε όλα εκείνα τα μηνύματα που πηγάζουν από το πρόσωπο της Παναγίας μας και να τα μετουσιώνουμε σε πράξη καθημερινής ζωής. Προπαντός, ας επιχειρήσουμε ν' αντλήσουμε νοήματα από το ταπεινό της φρόνημα σε συνδυασμό με την απόλυτη εμπιστοσύνη που επέδειξε στο θείο θέλημα, όπως αυθεντικά εκπηγάζουν από το λόγο της: «Ίδού η δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου».

Ἀποστολικό Ἀνάγνωσμα

Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοῦ καλεῖν, λέγων· ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε· καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιοῦς ἐπ' αὐτῷ· καὶ πάλιν· ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. Ὅθεν ὠφείλε κατα πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύνανται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

Εὐαγγελικό Ἀνάγνωσμα

Μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβητ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ὅτι Οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεΐδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς υψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις υψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβητ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνεληφύα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα· ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. Εἶπεν δὲ Μαριάμ· Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπήλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

βωτεινές Τροχιές

Λόγος εις τον Ευαγγελισμό της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐφθασε σήμερα ἡ χαρά όλων των ανθρώπων και καταργεῖ την πρώτη κατάρα. Ἐφθασε Αὐτός που εὐρίσκεται παντού, για να τα γέμιση όλα με χαρά. Πώς ἴλθε όμως; Χωρίς να περιβάλλεται ἀπό δορυφόρους, χωρίς να σύρει πίσω του τίς στρατιές των ἀγγέλων, δίχως μεγαλοπρεπή προσέλευση, ἀλλά ἡσυχα και ἡρεμα. Και το ἔκανε αὐτό, για να διαφυγή την προσοχή του ἀρχοντος του σκότους, για να παγίδευση με το σοφό αὐτό τέχνασμα τον ὄφι, να εξαπάτηση τον δράκοντα, τον Ἀσσύριο που ἔθεσε ὑπό την ἐξουσία του ὅλη την ἀνθρώπινη ευγένεια και ἔτσι τελικά να ἀρπάξει το λάφυρο. Διότι δεν ἀνέχθηκε ἡ ἀπειρη εὐσπλαχνία Του να υποστεί καταστροφή αὐτό το τόσο σπουδαῖο ἔργο, ὁ ἀνθρωπος, για χάρι του οὐοίου Εκείνος ἔστησε τους ουρανοὺς σαν καμάρα, στερέωσε την γη, σκόρπισε τον ἀέρα, ἀπλωσε την θάλασσα και κατασκεύασε ολόκληρη την ορατή κτίση. Για αὐτό ὁ Θεός κατέβηκε στην γη, βγήκε ἔξω ἀπό τον ουρανό, ἴλθε ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους, κυφορήθηκε ἀπό Παρθένο, αὐτός που δεν τον χωρεῖ ολόκληρο το σύμπαν.

Λοιπὸν ἀς ἀγάλονται τα σύμπαντα σήμερα και ἡ φύσις ἀς σκιρτά. Διότι ἀνοίγεται ὁ ουρανός και ἡ γη υποδέχεται κρυφά τον Βασιλέα του παντός. Ἡ Ναζαρέτ μιμεῖται την Ἐδέμ και δέχεται στους κόλπους της τον φυτοργό της Ἐδέμ. Ὁ Πατήρ των οἰκτιρμῶν μόνος του μνηστεύεται την ἀνθρώπινη ευτέλεια δια μέσου του μόνου γεννηθέντος ἀπὸ αὐτόν. Και ὁ Γαβριήλ υπηρετεῖ το μυστήριο και προσφωνεῖ ἡσυχα την Παρθένο με το Χαίρε, για να διάσωση ἡ θυγάτηρ του Ἀδάμ, πού ἀνέτειλε ἀπὸ τον Δαβίδ, την χαρά πού ἔχασε ἡ προμήτωρ. Σήμερα ὁ Πατήρ της δόξης εὐσπλαχνίσθηκε το ἀνθρώπινο γένος και κοίταξε με συμπάθεια την φύση πού εφθάρη ἀπὸ τον Ἀδάμ. Σήμερα ὁ χορηγός της εὐσπλαχνίας φανερώνει την ἀβυσσο των πανάγαθων σπλαγγων του και διοχετεύει στην κτίση το ἔλεος Του, πού εἶναι ἀφθονο σαν το νερό που καλύπτει τις θάλασσες.

Αὐτό εἶναι το γεγονός πού πανηγυρίζουμε τώρα και αὐτήν την παραγγελία δέχεται ὁ Γαβριήλ και μεσιτεύει ἀνάμεσα στην θεότητα και την ἀνθρωπότητα και πρώτος ευαγγελίζεται στην Παρθένο τις ἐγγυήσεις της ολοκληρωτικής συνδιαλλαγῆς. Διότι ὁ Πατήρ των οἰκτιρμῶν συμπόνεσε το γένος μας πού εἶχε ἤδη καταφθαρή ἀπὸ το ολίσθημα της ἀμαρτίας και ἐνθυμήθηκε το ἔργο των χειρῶν του. Και ἐπειδὴ δεν ὑπέφερε να μας βλέπη να χανόμεστε ἔως τέλους, κατά πρώτον ἔδωσε στα χέρια του Μωϋσέως τον νόμο, πού ἴταν γραμμένους σε λίθινες πλάκες. Καθὼς ὅμως ὁ νόμος δεν εἶχε κανένα ἀποτέλεσμα, ἀπέστειλε πνευματοφόρους ἀνδρες, ἐννοῶ τους διορατικούς προφῆτες, οἱ ὁποῖοι ἔδειχναν ὅλες τις ευθείες οδοὺς του Θεοῦ. Παρ' ὅλο δε πού ἐκλείσαν τις αισθήσεις τους αὐτοὶ προς τους οποιῶν ἀπεστάλησαν και δεν βελτιώθηκαν καθόλου, ωστόσο οὐτε τότε παρέβλεψε ὁ Πλάστης το πλάσμα μας, ἀλλὰ εξαπέστειλε σε μας τους ἀναξίους, εις ους τα τέλη των αἰώνων κατήντησε, τον ὁμόθρονο και ἰσοσθενή και ἰσάγαθο Υἱό του, ὁ οποιῶς προήλθε ἀπὸ τους υπεράγαθους και πανάμωμους κόλπους του. Διότι ἔκρινε πώς πρέπει μάλλον να εργασθεῖ για την σωτηρία αὐτῶν πού ἔχουν ναυαγήσει, παρά να παράβλεψη αὐτό το τόσο σπουδαῖο πλάσμα πού ἔφτιαξε.